

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

OPINIE

cu privire la protecția datelor cu caracter personal în contextul publicării hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată

Cu referire la subiectul *Protecția datelor cu caracter personal prin prisma publicării hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată*, expunem următoarele.

Chiar din titlul subiectului pus în discuție, observăm că acesta abordează două concepte juridice diferite, opuse, chiar, cu standarde diferite și cu regimuri diferite – publicitatea hotărârilor judecătorești pronunțate și datele cu caracter personal. Aplicarea concomitentă a acestora reprezintă o sarcină complexă și complicată, dar nu imposibilă.

Cu adevărat protecția vieții private este un drept fundamental, protejat de normele Constituției Republicii Moldova – art. 28 din Constituție.

Publicitatea hotărârilor judecătorești, de asemenea, însă, derivă din norme constituționale, în speță din prevederile art. 117 din Constituția RM – „În toate instanțele judecătorești **ședințele de judecată sunt publice**. Judecarea proceselor în ședință închisă se admite numai în cazurile stabilite prin lege, cu respectarea tuturor regulilor de procedură”.

Caracterul public al ședințelor de judecată este reglementat și de legile procesuale naționale – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova [art. 23 din cod] și Codul de procedură penală al Republicii Moldova [art. 8 alin. (1), art. 18 din cod].

Atât pentru procesul civil, cât și pentru procesul penale, este imperativă, fără vreo derogare de la ea, regula pronunțării în ședință publică a hotărârii pe cauza examinată.

Suplimentar, amintim aici și norma de la art. 56² din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească - *(3) Lista cauzelor fixate pentru judecare se plasează pe pagina web a instanței judecătorești, precum și pe un panou public, cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței de judecată, indicându-se numărul dosarului, numele judecătorului [judecătorilor] care examinează cauza, data, ora și locul desfășurării ședinței, numele sau denumirea părților, obiectul cauzei, precum și alte date referitoare la publicitatea ședinței de judecată*. Toate aceste elemente sunt proprii și asigură transparența activității instanței judecătorești, care implică și transparența hotărârilor judecătorești emise de instanță. Atragem atenția că aceasta

este o normă imperativă ce urmează a fi respectată, atât de instanțe, cât și de autoritatea care gestionează portalul instanțelor.

Având în vedere prevederile numite supra, publicarea integrală a hotărârilor judecătorești pronunțate reprezintă o consecință firească și nu trebuie să ridice vreo problemă, decât dacă ședința de judecată a fost una închisă – integral sau parțial. Totuși, remarcăm că și în aceste cazuri, pronunțarea publică a hotărârilor judecătorești rămâne să fie o regulă valabilă. Prin urmare, date cu caracter personal ale părților se expun public la momentul pronunțării hotărârii judecătorești.

Înțelegem, însă, că publicarea hotărârilor judecătorești, permite fixarea acestor date cu caracter personal și accesarea lor continuă. Este necesar să înțelegem că, anume aceasta și este esența principiului publicității ședințelor de judecată, care presupune nu doar că publicul are dreptul de a participa liber la o procedură în sala de judecată, dar și că toate informațiile în legătură cu o astfel de procedură, în măsura în care nu sunt afectate de vreo excepție de confidențialitate prevăzută de norme juridice, trebuie să rămână deschise accesului și controlului publicului.

Caracterul public al oricărei hotărâri judecătorești presupune dreptul oricărei persoane de a le accesa, atât fizic, cât și de la distanță – o condiție ce a devenit valabilă mai ales în condițiile dezvoltării tehnologiilor informaționale.

Totodată, înțelegem că, anume în perioada dezvoltării tehnologiilor informaționale, se impune o atitudine mult mai atentă față de datele cu caracter personal, față de posibilitatea circulației lor și riscurile pe care aceasta le presupune. Astfel, în contextul dreptului la viață privată, a prevederilor *Convenției pentru protecția persoanelor, referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 483 din 2 iulie 1999*, precum și a *Directivei UE 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date*, datele cu caracter personal au căpătat o nouă dimensiune. Prin urmare, respectarea regimului datelor cu caracter personal a devenit o obligație, abordată cu mult mai multă responsabilitate. Cu toate acestea, nu este, însă, motivată o atitudine extremă față de obiectul juridic în cauză, neglijând obligativitatea principiului publicității hotărârilor judecătorești.

Când vorbim despre date cu caracter personal, inițial ne orientăm spre Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, care definește acest concept - *orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă [subiect al datelor cu caracter personal]. Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale*. O definiție la fel de abstractă este oferită de Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal - *orice informație referitoare la o persoană fizică, identificată sau identificabilă* – definiție preluată și în directivele Uniunii Europene care au ca obiect datele cu caracter personal. Definițiile, până la urmă, lasă la latitudinea statelor, atunci când își aprobă cadrul normativ în domeniu, cât și ulterior – la aplicarea acestuia, să reglementeze modul lor de prelucrare.

Dacă e să ne referim la *numele și prenumele persoanei* – acestea, la prima vedere, sunt date cu caracter personal. Însă, doar aceste date, nu sunt de natură să permită identificarea cu certitudine a unei anumite persoane. Indicarea doar a numelui și prenumelui demonstrează doar că există o persoană cu un astfel de nume și prenume.

În context, menționăm că, spre exemplu, Î.S. „CRIS „Registru” oferă serviciul informațional de verificare a datelor personale în regim de timp real după principiul – Da/Nu, permițând căutarea după omonim¹. Astfel, dacă vom căuta, de exemplu, „Cebotari Vladimir”, vom vedea că, în Republica Moldova există 130 de persoane cu acest nume și prenume, „Efrim Oleg” – 3 persoane, iar „Popa Vasile” – 282 de persoane. Fără a avea și alte date personale, specifice unei anumite persoane cu numele „Cebotari Vladimir”, „Efrim Oleg” sau „Popa Vasile”, nu îl vom putea identifica exact pe cel care ne interesează. Astfel, spunem că o persoană identificabilă este acea persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în mod particular prin referire la un număr de identificare ori la unul sau la mai mulți factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale. Numele și prenumele, în general, vor permite identificarea directă sau indirectă a unei persoane doar împreună cu alte date. Luate separat, însă, fără prezentarea unor date suplimentare, numele și prenumele nu permit identificarea cu certitudine a unei persoane.

Considerăm mult mai justificat ca, la publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web oficială a instanței de judecată, în orice situație, să fie anonimizate sau, după caz, chiar secretizate, date referitoare la patronimicul persoanei, la numărul personal de identificare, adresa sa de domiciliu, starea civilă a persoanei și alte informații care ar face persoana identificabilă direct sau indirect.

Nu apreciem ca imposibilă sau ilegală posibilitatea anonimizării sau secretizării, la publicarea hotărârii judecătorești, a numelui și prenumelui părților în proces. Totuși, aceasta se justifică atunci când instanța dispune judecarea cauzei în ședință închisă sau când există solicitarea expresă motivată a persoanei, iar decizia asupra acestei modificări urmând să fie luată de instanța de judecată. O asemenea practică este proprie Curții Europene a Drepturilor Omului.

O practică similară se remarcă și la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (în continuare - CJUE) - în mod uzual (și verbal) atunci când ne referim la hotărârile CJUE, se folosește numele uneia dintre părți, de exemplu: „Curtea a decis în Tatu asupra taxei auto prin raportare la articolul 110 TFUE”. Într-un act oficial (în scris), însă, modul de citare a hotărârilor CJUE este următorul:

- la prima mențiune a hotărârii, referința completă conține numele uzual al cauzei, numărul de înregistrare al cauzei și ECLI (European case law identifier –identificatorul european de jurisprudență);
- la următoarele referiri, se indică numele uzual al cauzei (cu numele uneia dintre părți) și ECLI².

Suplimentar, relevăm că interfața de căutare InfoCuria, de pe site-ul oficial al CJUE, permite căutarea jurisprudenței CJUE după numele părților. Pentru exemplificare, *anexăm un printscreen* de pe interfața de căutare³. Pe banda de sus se observă numărul de înregistrare al cauzei, C-331/13 [C este simbolul

---

¹ <http://www.registru.md/servicii-online>.

² http://curia.europa.eu/juris/liste_print.jsf?cid=341120

³ <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?pro=&lgrec=ro&nat=or&oqp=&dates=&lg=&language=ro&jur=C%2CT%2CF&cit=non>

De asemenea, anume în virtutea caracterului de act oficial al hotărârilor judecătorești, emis de o autoritate publică, publicarea acestora trebuie să se facă integral, în forma lor originală, fără vreo altă intervenție, decât eliminarea datelor cu caracter personal, altele decât numele și prenumele.

Utilizarea tehnologiilor informaționale pentru realizarea accesului la informații, în cazul dat la jurisprudența instanțelor judecătorești este însoțită de anumite riscuri, determinate de reaua-credință a celor care au accesat informațiile respective și care se pot manifesta prin ulterioare acțiuni de discriminare, publicitate negativă exagerată etc. Totuși, existența acestor riscuri nu poate afecta dreptul publicului de acces liber la documentele publice emise de o autoritate publică – instanța de judecată. Din contra, acesta trebuie să motiveze la identificarea unor soluții orientate spre minimizarea riscurilor existente, în special la stabilirea structurii rețelei informaționale de acces public.

În context, remarcăm că, întrucât hotărârile judecătorești vizează aspecte din viața participanților la procesul judiciar, accesul la acestea trebuie să fie unul, nu limitat, dar ordonat, astfel, încât să nu poate fi accesate printr-o simplă accesare în motoarele de căutare universale – Google, Yahoo! etc., dar doar prin accesarea rețelei în care a fost inițial inclusă.

Rețelele informaționale în care hotărârile judecătorești pronunțate se publică trebuie să asigure *protejarea documentelor* împotriva modificărilor neautorizate prin utilizarea unui format care să împiedice intervențiile.

În partea ce se referă la raportul **publicarea hotărârilor judecătorești pronunțate – dreptul la prezumția nevinovăției** – subiect despre care se vorbește în anunțul Ministerului Justiției de pe pagina web oficială⁴, aceasta este o problemă soluționată demult de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a statuat că *Unul dintre aspectele esențiale ale principiului prezumției de nevinovăție, stabilit de către CEDO, constă în faptul că o instanță sau un funcționar public nu poate să prezinte persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate de săvârșirea unei infracțiuni dacă acestea nu au fost judecate și condamnate pentru infracțiunea respectivă printr-o hotărâre definitivă* [cauza *Minelli vs. Elveția*]. Astfel, pentru a menționa public **despre vinovăția** unei persoane este suficientă o hotărâre definitivă. Codul de procedură penală al Republicii Moldova stabilește la art. 466, când rămâne definitivă hotărârea unei instanțe de instanței de judecată.

DAR!, publicarea unei hotărâri judecătorești nu este determinată sau dependentă de vinovăția sau nevinovăția persoanei inculpate, ci de caracterul public al ședinței de judecată, cât și de condiția publicității la pronunțarea hotărârii judecătorești. **Astfel, caracterul definitiv al unei hotărâri judecătorești nu este relevant pentru publicarea unei hotărâri judecătorești.**

În concluzia celor expuse, încurajăm revenirea la vechile criterii de căutare a hotărârilor judecătorești pronunțate, publicate pe paginile web oficiale ale instanțelor de judecată.

Complementar subliniem câteva aspecte importante, ce urmează a fi luate în calcul la identificarea soluției optime în acest sens:

---

⁴ <http://justice.gov.md/libview.php?l=ro&idc=4&id=3384>

- publicarea numelui și prenumelui persoanei fizice – parte proces în conținutul hotărârii judecătorești pronunțate, în condițiile anonimizării patronimicului și secretizării altor date personale ale acesteia, precum numărul personal de identificare, adresa domiciliului, eventual locul de muncă, funcția deținută (dacă aceasta nu deține o funcție publică în sens larg) – nu încalcă regimul datelor cu caracter personal;
- la publicarea hotărârilor judecătorești pronunțate este necesară anonimizarea patronimicului și secretizarea altor date personale, precum cele expuse la punctul de mai sus, în scopul unei protejări veritabile a vieții private a persoanelor participante în proces;
- persoana juridică nu este subiect al datelor cu caracter personal, respectiv publicarea datelor referitoare la aceasta este obligatorie prin lege, cu excepția informațiilor care constituie secret de stat, secret comercial sau altă informație cu accesibilitate limitată;
- publicarea hotărârilor judecătorești trebuie să se facă în condiții tehnice care să asigure protejarea documentelor de intervenții externe neautorizate.

Biroul asociat de avocați
„EFRIM, ROȘCA și ASOCIAȚII”

Anexă la Opinie

Întoarcere la criteriile selecționate:

- Numele părților = nicula

Rezultatul căutării: cauze = 2 ; documente analizate = 2

1/2 C-609/14 - Nicula

[Cauză finalizat

Procedura principală

Ordonanța președintelui Camerei a noua a Curții din 22 septembrie 2016

Nicolae Ilie Nicula împotriva Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sibiu, anciennement Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Sibiu și Administrația Fondului pentru Mediu

Cerere de decizie preliminară formulată de Tribunalul Sibiu

Radiere

Cauza C-609/14

Repertoriul jurisprudenței

Informații nedisponibile

Linkuri către texte

	Curia	EUR-Lex
Ordonanță ECLI:EU:C:2016:751		

-->

2/2 C-331/13 - Nicula

[Cauză finalizat

Procedura principală

Hotărârea Curții [Marea Cameră] din 15 octombrie 2014.

Ilie Nicolae Nicula împotriva Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Sibiu și Administrația Fondului pentru Mediu

Cerere având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare: Tribunalul Sibiu - România.

Trimitere preliminară - Restituirea taxelor percepute de un stat membru cu încălcarea dreptului Uniunii.

Cauza C-331/13.

Repertoriul jurisprudenței

publicată în Repertoriul electronic [Repertoriul general]

Linkuri către texte

	Curia	EUR-Lex
Hotărâre ECLI:EU:C:2014:2285		

Concluzii
ECLI:EU:C:2014:332

-->

[Pagina principală](#) > Formular de căutare

ultima actualizare 09/03/2017

Reinițializare

Căutare

Starea cauzelor	☒ Toate cauze ☐ Cauze finalizate ☐ Cauze pendin
Instanță	☒ Curtea de Justiție ☒ Tribunalul ☒ Tribunalul Funcției Publice
Numărul cauzei	<input type="text"/> [ex: C-17/05; 17/05]
Numele părților	<input type="text" value="nicula"/>
Documente	<input type="text" value="Toa"/>
ECLI	<input type="text" value="ECLI:EU:"/>
Cuvinte din text	<input type="text"/>
Perioada sau data	<input type="text" value="Data pronunțării"/> ☒ de <input type="text"/> <input type="text"/> [zz/ll/aaa] ☐ de 8 zi ☐ de 1 lună ☐ de 1 an ☐ de 5 ani ☐ <input type="text"/> [zz/ll/aaa]
Materie	
Procedură și rezultat	
Citate din jurisprudență sau din legislație	☒ căutare ☐ Motive ☐ Dispozitiv ☐ Concluzii Domeniu <input type="text"/>
Plan de structurare sistematic	☒ Extindere la fostul/noul plan
Complet de judecată	
Judecător raportor	

Avocat general

Originea unei întrebări preliminare

Limba autentică

limba de procedură

limba concluziilor